

NIZgore! UP
Nekamo iz Zagreba, gore u planine!
sekcija za lutanje s planinama pri HPD
LIPA SESVETE

Mostar -Velež, 21.-23.02.2025.

Izletišta u okolici Mostara su jako atraktivna, naročito planinska. Mostar se nalazi na 60 metara nadmorske visine, u kanjonu rijeke Neretve.

Poznat je po prirodnim ljepotama, i starim građevinama, ponajviše gradnji iz doba Osmanlijskog carstva.

Stari most je svjetski poznati kulturni spomenik, i najpoznatija građevina u Mostaru. Spaja dvije obale rijeke, i centralno je mjesto, prema kojem hrle gotovo svi turisti. Ako ste došli u Mostar, a niste posjetili Stari most, kao da niste ni vidjeli Mostar.

Planina Velež je možemo to kazati i najpoznatija planina u blizini Mostara. Istoimeni gradski klub je dobio ime po planini, što dovoljno govori o povezanosti Mostara i Mostaraca s planinom iznad grada.

Velež je odlično izletišče za ljubitelje alpinizma, penjače po liticama i osobe koje uživaju u eko turizmu. Najlakši put do vrha planine je sa zapadne strane.

Dok se uspinjete do vrha, možete uživati u posebnom panoramskom pogledu na dolinu rijeke Bune, i rijeke Neretve. Turističku ponudu obogaćuje Blagaj, koji se nalazi na vrelu rijeke Buna, Nevesinje smješteno na istočnoj strani i Podveležje u podnožju planine.

PLAN PUTA:

POLAZAK JE U PETAK RANO UJUTRO, IDEMO KROZ HRVATSKU AUTOCESTOM, RUČAK U ČAPLJINI (konoba Hercegovac/nude žabe i slične specijalitete) NAKON RUČKA OBILAZIMO POČITELJ.

Nalazi se na lijevoj obali rijeke Neretve, na glavnoj cesti od Mostara do Metkovića, na sjeveru grada Čapljine. Njegovo povijesno urbano središte potječe još od 14. st. i zaštićen je nacionalni spomenik BiH

U srednjem vijeku je na mjestu Počitelja bilo administrativno-upravno središte župe **Dubrava**. Kao najzapadnija točka župe, imalo je važan strateški značaj. Pretpostavlja se da je graditelj utvrđenog grada i osnivač prigradskog naselja bio bosanski kralj Tvrtko I. Kotromanić, 1383. godine.^[4] Srednjovjekovni grad *Počitelj* u povijesnim izvorima prvi puta se spominje 19. veljače 1444. godine, u poveljama kralja Alfonsa V. i Fridriha III. Izgrađen je na strmoj kamenoj litici lijeve obale Neretve i proširivan je u nekoliko etapa (srednjovjekovna gradnja i gradnja u doba Osmanskog carstva) od 16. do 18. st. U razdoblju od 1463. do 1471. godine u Počitelju je smještena ugarska vojska. Ugarsko-hrvatski kralj Matijaš Korvin uviđa opasnost od nadolazeće osmanlijske vojne sile i uz pomoć Hercega Stjepana, gospodara Humske zemlje koja se poslije njega prozva Hercegovinom, te uz materijalnu pomoć Dubrovačke Republike dodatno utvrđuje Počitelj. Puni pet godina kršćanski branitelji Počitelja pružali su otpor turskoj sili, ali 19. rujna 1471. godine utvrda je pala i to kao jedno od posljednjih uporišta „hercegovine zemlje”.

Sahat-kula iza kuće Gavrankapetanovića

Nakon turske okupacije, Počitelj se zbog svojega strateškog značaja još jače utvrđuje i u narednih 450 godina okupacije (sve do 1878. godine) dobiva orijentalni „štih”. Od 1782. – 1879. godine bio je sjedište kadiluka, a u razdoblju od 1713. – 1835. godine sjedište Počiteljske kapetanije. U ovo vrijeme su vojni sukobi bili preneseni na udaljenija područja i u Počitelju su izgrađeni značajniji javni objekti: džamije, mektebi, imareti, medresa, banja, han i sahat-kula. Rijedak spoj orijentalnog Istoka i srednjovjekovnog Zapada u Europi privlači poglede sviju prolaznika. Kula koja i danas „čuva” uski prolaz pored rijeke Neretve na putu od mora prema unutrašnjosti već je pet stotina i pedeset godina čuvar povijesti ovog kraja i ljudi. Nakon što su Mlečani zauzeli i razorili Gabelu 1698. godine, Počitelj ponovno zadobiva strateški značaj. Nakon uspostave austrougarske vlasti u BiH 1878. godine, Počitelj gubi svoj strateški značaj i naglo propada. U tom razdoblju porušen je dio zidina kod Donje kapije i otvoren put u Donje polje, a kasnije je porušen i drugi dio zidina, s malim vratima iza hamama, i proširen je put u

Gornje polje, čime je uništen kontinuitet gradskih zidina Počitelja. Gubljenje strateške uloge grada pogoduje očuvanju autentične urbanističko-arhitektonske aglomeracije tako da se forma grada sačuvala do današnjih dana.

NAKON POČITELJA VOŽNJA DO MOSTARA SMJEŠTAJ JE U APARTMANIMA OSKAR U CENTRU MOSTARA REZERVIRANO JE ZA 16 LJUDI.

2. DAN USPON NA VELEŽ, VERZIJA VIA NORMALE OD ZASEOKA KRUŽANJ, DA SE NE PODCIJENI UKUPNO SA SILASKOM 7-9h HODA, NEMA SAJLI NI KLINOVA, PENJEMO NAJVIŠI VRH VELEŽA BOTIN (1963m) SA KOJEGA SE PRUŽAJU NEZABORAVNI VIDICI NA SVE STRANE, TE NARAVNO VEČERNJI IZLAZAK U MOSTAR.
3. DAN, NAKON BUĐENJA, IZLAZAK IZ APARTMANA, DORUČAK, OVISNO O VREMENU OBILAZIMO ILI BLAGAJ ILI USPON NA ČABULJU (Planina Čabulja s nadmorskom visinom 1780 m-VRH Velika Vlajina, zauzima središnji dio u hercegovačkim planinama i predstavlja atraktivno i iznimno kraško područje. Smještena je između rijeke Neretve i pritoka Drežanke s njene desne strane. Duboki kanjon rijeke Drežanke dijeli Čabulju od Čvrsnice. Sjeverna padine Čabulje strmo se spuštaju prema dnu kanjona Drežanke do 1500 m, dok se njezine jugozapadne i južne padine blago položene. Kanjon Drežnice zbog visokih i strmih padina poznat je kao "hercegovački Kolorado kanjon"). RUČAK NEGDJE USPUT, POVRATAK U ZAGREB U VEČERNJIM SATIMA.

NAKNADA/PRILOG ZA TROŠKOVE IZLETA, UKLJUČUJUĆI DVA NOĆENJA U APARTMANIMA, BORAVIŠNE TAKSE, PRIJEVOZ, SVE PARKINGE, IZNOSI 150€.

KOD PRIJAVE UPLATITI AKONTACIJU U IZNOSU 50 € A OSTATAK DO 10.01.2025.g SAMO PRIJAVA SA UPLATOM GARANTIRA VAM MJESTO NA OVOME ATRAKTIVNOM IZLETU.

OVO JE PLANINARSKO/GASTRO TURA PA MOLIM OBRATITI PAŽNJU NA DOLJE NAVEDENE PRIMJERE.

Hercegovačka jela – Japrak

Kao u ostatku Bosne i Hercegovine, dolma i sarma su neizostavna jela hercegovačke kuhinje. Ali postoji jedno specifično jelo koje je nekim Hercegovcima draže od poznatih turskih jela. Riječ je o japraku. Japrak- poseban specijalitet u Hercegovini. Ono što čini japrak specifičnim jelom, za ovo područje, jeste da se nadjev zavija u raštiku.

Sir iz mijeha

Kao što smo već spomenuli, sir iz mijeha posebno se pravi u Hercegovini. Priprema se od kravljeg ili ovčjeg mlijeka.

Tradicija pravljenja sira iz mijeha nas vodi u daleku prošlost. Hercegovci iz potrebe da osmisle neki način konzerviranja hrane, točnije sira, ugledali su se na Tatare. Tatari su ispod sedla nosili meso, čime bi produžili rok trajanja hrane. Tako su Hercegovci upotrijebili ovčju mješinu kao "trap" za sir. Nakon dva mjeseca sir se vadi iz mješine.

Ono što je još karakteristično jeste da je njegov rok trajanja znatno duži nego mladom siru.

Ičija

Poznato mostarsko jelo ičija je tvrda pogača polivena kokošijom supom i pilećim mesom. U Bosni ovo jelo zovu potkriža a u Hercegovini je to ičija.

Točno porijeklo naziva nije poznato, ali postoji mogućnost da potiče od riječi "iščija" što znači kalfa (zanatlija). Kalfa bi prilikom otvaranja radnje djelo gozbu, te je vjerojatno ičija bila od jela koja bi se nalazila na gozbi.

Također, u nekim dijelovima Bosne ovo jelo nazivaju tiritom.

Jalan sarma

Jedno od autohtonih hercegovačkih jela je Jalan sarma. Riječ je o specifičnoj sarmi koja se pravi od vinove loze.

Ono po čemu se ova sarma razlikuje od ostalih jeste njena smjesa. U smjesu ide mladi luk, riža i nana. Jalan sarma se servira hladna, te se u Hercegovini poslužuje kao predjelo ili meza.

Smokvara

I za kraj ostavili smo smokvaru za sve sladokusce. Smokvara je tradicionalna hercegovačka poslastica.

Specifična je zbog domaćeg pekmeza od smokava. Mnogima je ovo posebna slastica koja vraća u djetinjstvo.

Hercegovinu ne možete posjetiti a da ne probate smokvaru, koja će vam se sigurno svidjeti.

Organizator i vodič izleta: ŽELJKO KOSALEC 092/2944771

OBAVIJESTI I UPUTE SUDIONICIMA IZLETA

Prijava za izlete smatra se važećom kada je uplaćena akontacija (udio) za troškove navedena u najavi izleta. Visinu akontacije određuju organizatori, odnosno vodiči izleta, a ovisi o predviđenim ukupnim troškovima.

Sudionik izleta je svojom prijavom za sudjelovanjem na izletu potvrdio:

- 1) da je upoznat sa svim detaljima izleta, da je zdrav i da nema kronične bolesti koje nije prijavio vodiču izleta, te da je psihofizički spreman za napore na izletu,*
- 2) da će slušati sve u dobroj namjeri izrečene upute vodiča na terenu, te da svojim djelovanjem neće ugrožavati druge sudionike izleta.*
- 3) da pristupa izletu na vlastitu odgovornost. U slučaju loših vremenskih uvjeta, vodič ima pravo promijeniti rutu ili otkazati izlet.*

Zbog premalog broja prijavljenih sudionika izleta s plaćenom akontacijom troškova izleta, izlet se može otkazati odmah po zaključenju liste sudionika izleta. Uplaćeni novac sudionicima izleta se vraća. Ostavlja se mogućnost vodiču izleta da s prijavljenim sudionicima izleta dogovori drugo prijevozno sredstvo (manji autobus, kombi, osobni automobili ...) te korigira troškove izleta ako je potrebno.

Zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta na terenu, izlet se može otkazati najkasnije 12 sati prije polaska na izlet. Organizator je dužan o otkazivanju izleta odmah obavijestiti sve sudionike izleta. Uplaćeni novac sudionicima izleta se vraća.

Sudionik izleta može otkazati sudjelovanje na izletu do 5 (pet) dana prije polaska na izlet s mogućnošću povrata uplaćenog novca. Ako se izlet otkazuje zadnja 4 (četiri) dana prije polaska na izlet, povrat uplaćenog novca nije moguć. Ukoliko se radi o višednevnim izletima otkazivanje sudjelovanja je moguće najkasnije 14 dana prije održavanja izleta uz povrat uplaćenog novca. Ukoliko se izlet otkazuje do 7 dana prije održavanja izleta moguć je povrat 50% uplaćenog iznosa. Nakon toga povrat novca moguć je samo u slučaju kada sudionik izleta pronađe zamjenu. Sudionik izleta može za sebe pronaći zamjenu, no o tome mora obvezno obavijestiti vodiča / organizatora izleta.

Vodič prije polaska na izlet provjerava opremu sudionika izleta; ako netko nema opremu u skladu s zahtjevima iz najave izleta, vodič je dužan takvoj osobi zabraniti sudjelovanje na izletu. Prethodno uplaćeni troškovi se ne vraćaju.

Vodič prije polaska na izlet provjerava zdravstveno i psihofizičko stanje sudionika izleta; ako ustanovi da netko od prijavljenih sudionika neće moći izdržati napore predviđenog puta može takvoj osobi zabraniti sudjelovanje na izletu. Prethodno uplaćeni troškovi se ne vraćaju.

Zbog iznenada pogoršanih vremenskih uvjeta na terenu vodič ima pravo promijeniti smjer kretanja i krajnje odredište, odnosno može prekinuti odvijanje izleta.

Zbog problema sa zdravstvenim stanjem pojedinih sudionika izleta vodič donosi optimalne odluke: određuje sudionike izleta koji će se pobrinuti za ugroženog člana, odnosno, u krajnjoj nuždi, prekida izlet.

Sudionik izleta mora biti član Hrvatskog planinarskog saveza s plaćenom članarinom za tekuću godinu. Člansku iskaznicu mora imati sa sobom za vrijeme izleta.

(napisano prema odredbama Pravilnika o organiziranju i vođenju izleta HPD LIPA SESVETE)